

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁ

Belső farkas-utca 78. sz. alatt
ház emeletében.

BÁNFFI

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, esztörtökön és szombaton délen.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
A „nyilatkozat”-i cikkek sora után 20 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás.

A jövő hó 1-jén lapunk új évi folyamát vevén kezdetét, a tisztelt előfizetőket fölkérjük az előfizetési összegnek kiadó hivatalunkhoz (Stein János közép-utcai könyvkereskedésébe) mielőbbi szíves beküldésére, hogy a lap pontos szétküldésében hiány ne történjen.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre	12 frt.
Félévre	6 „
Évnegyedre	3 „
Egy óra	1 „

Csatározás Papiu Ilarianu röpirata ellen.

(D) A „L' independantia” írója programjának 2-dik pontjában ezt állítja fel: „A románok törekedjenek arra, hogy ezen rendkívüli körülmények közt hívassék össze Erdélyben egyalkotmányozó gyűlés, melyben a románok, magyarok, székelyek és szászok lélekszámszerint legyenek képviselve; ezen gyűlés vizsgálja meg az ország belalkotmányát, a teljes nemzetiségi és politikai egyenjogúság alapján. Mivel a leopoldi diploma a pragmatica sanctio és az 1791-i határozatok biztosítják az országgyűlésnek azon jogát, hogy a fejedelemséggel egyetértve törvényeket hozhasson és érvényesítsen.”

Itt megint a törvényt o „ha akarom vemhes ha akarom nem vemhes” közbeszéd módjára alkalmazza az író.

Hivatkozik azon alaptörvényekre, melyek az országgyűlést felhatalmazták, hogy törvényt hozzon és változtasson; de mindjárt elfeledi, hogy éppen ezen alaptörvények körülményesen és szabatosan meghatározzák, hogy mi ezen országgyűlés, mik annak tényezői, s hogyan birt az 1848 előtt — ha már 1848-at ignorálja — a törvényhozás és változtatás jogával?

Állot ez országgyűlés a kormányzók tagjaiból, a királyi tábla fiaiból, a megyék, székek főispánjaiból, a fejedelmileg meghívott regalistákból, a megyék, székek, városok, taxás helyek és káptalanok követeiből az 1791-i XI. törvényezikk értelmében.

Minden más szerkezetnek törvényhozáson kívüli alkalmazása ellen Erdély összes nemessége és polgársága, az unionis juramentumnál fogva köteles, az 1848 előtti törvények és az egyesületi eskü értelmében, ezen egyének, testületek, megye- és városközségek jogait védeni az uralkodó fölség trónja előtt.

Törvénytörést tehát még azok előtt is, kik az alkotmányunkon 1848-ban tett reformokat, s Erdélynek az anyakirálysághoz törvényes bensőbb csatlakozását ignorálni akarják, egyedül oly országgyűlés lehet érvényes, mely az 1791-i XI. törvényezikk kívánatainak megfelel.

Nem áll e részben azon ellenvetés, hogy a demokratikus eszmék honosultak, s a jogegyenlőség alkalmazása által azon szerkezet többé nem alkalmazható.

E szerkezetben a regalisták a felső tábla jogait képviselik, mely jog minden európai alkotmányos államban ekkor még mind méltatva van; következésképpen ezen országgyűlésen is a regalisták joga a demokratikus eszméknek nem praedjudikál. A vármegyék és városok képviseletében pedig létszámszerint foly be a nép az 1848-ban elfogadott census és qualificatio alapján; s ha a nép jogát gyakorolni akarja, a megyék és városok követválasztásain elég szabadelvű census alapján gyakorolhatja. A mi kifogást lehet tenni a régi országgyűlési szerkezet ellen, csak az, hogy tetszés szerint meghívott és egy kamarában ülésező regalisták által, a kormány tulajdonban van.

Ha Papiu ur a leopoldi diplomára hivatkozik,

mely az országgyűlést feljogosítja a törvényhozásra s változtatásra, úgy ha 1848-at nem ismeri el, csak is a leopoldi oklevélben szentesített szerkezetű országgyűlés bir azon illetőséggel; ha ellenben a néptömeget akarja rábocsátani, hogy rontsa le egyrészt ugyanazon törvény korlátait, melynek malasztját másrésztől elismeri: akkor nem tesz kisebbet, mint hogy védi azon tolvajmehet jogát, melyek egy bizonyos idő és szorgalom által összeállított méhkas kincsét szétrabolják.

A szentesített törvénynek egyik tétele oly kötelező mint a másik, és ha Papiu ur a leopoldi oklevél által biztosított országos jogra hivatkozik, úgy e jogot csak oly országgyűléssel gyakorolhatja, melynek ugyan oly alaptörvényeken fekvő jogosultságára hivatkozhatik.

Ha a törvény előzményét elfogadja ugyan, de következményeit nem: akkor oly uton jár, hol őt többé sem a jog, sem a hatalom nem gyámolíthatja.

Nincs más választás nálunk, hol forradalom nincsen, s hol fölöttünk hatalmas uralkodó áll, mint törvényeinkre támaszkodni és annak pontos teljesítését kérni.

De vajon, ha a törvényekben föl nem lelheti Papiu ur lélekszámának daco-romanizatorra képesítő befolyását, felfogja-e lelteni egy octroy-ban?

Hiszszük, hogy ha ez octroyt Kuza herceg dictálná, az oláh daco-roman-párt sugallatára, akkor minden igen kedvezőleg ütne ki, lenne egy oly constituant, melyben Romulus félisteni utódainak nagy tömege közt egy néhány székely, Erdélynek nemesek Menn Marothnál, de Traján katonatelepeinél s a dakoknál is sokkal régibb nemzete — egy néhány magyar, és egy néhány szász, ott allana pictus masculusnak, hogy lehessen szerencsés megvárni, hogy románok kegyelméből magának azon címzést, hogy ő is élhessen itt közöttük, ha már születnie kellett!

De ha az uralkodó hatalom fog octroyálni, az vagy az érdekképviselőre, vagy az Európa minden államában elfogadott alsó és felső ház eszméjére fektetné ez octroyt; de az bizonyos, hogy soha nem fog oly képviseletet adományozni valamely országnak, kivált, a mely saját alapjait feladta, mely képviselet egyedül a lélekszámra legyen fektetve.

Az érdekképviselő pedig nagy fölényt fogna mindig adni a magyarnak, székelynek és szásnak, a mint ezt az utóbbi megyebizottmányoknak összealkotásánál láthattuk; az alsó és felső tábla felállításában szintén kellőleg biztosítva lenne nemzeti egyensúlyunk. Egyik eset sem volna nemzeti befolyásunkra nézve kedvezőtlenebb, mint az alaptörvényekre fektetett országgyűlési szerkezet.

Miután tehát nem lehet kilátás arra, hogy a minden alapjogok feloldozása alapján nyerhető kegyelem is nagyobb és tulnyomóbb befolyást adhasson a román elemnek, mint a mennyi az alaptörvények nyomán számára biztosítva van: ugyan minő lélekkel tanácsolhatja nemzet-feleinek, hogy bontsák fel az alaptörvényeket, s jogaikat cseréljék fel problémákkal?

Egyedül azon kétségbeesett axiómából érthetjük meg Papiu ur álláspontját, melyet röpiratában programja első pontjában mond ki, elárulva sötét gyűlöletét, s politikai kiskorúságát, a midőn így nyilatkozik: „Későbbek az erdélyiek (??) rabok is lenni tulajdon országukban, mint szabadok egy Erdélyre nézve idegen országban, (már t. i. az anyakirályságban Magyarországon).”

E nemcsak szolgai, de valóban minden politikai szemérmet levetkezett nyilatkozat, melyben csak amugy beszél az író, mintha itt csak a román nemzet és érdek léteznék, mintha itt már csak a románok számításának, habár ezek létszámában a többi nemzetiségeket nem mulják felül, birtok s egyéb érdekeket képviselő elemekben távol állanak a többi mögött, minden erdélyi ember szívét fölláztatja. Mit mondának erre ez ország legrégebb lakói a székelyek, mit fegyverrel meghódított magyarok, mit az ipar által kitűnő és alkotmányosságához szokott szász nemzet abszolút többsége? Későbbek ők vajon szolgaságban, mint az anyakirálysággal együtt élni? De Papiu ur annyira el van ragadtatva nemzetisé-

gének saját képzelődésében kiteremtett nagysága által, hogy előtte az erdélyi területen többé már a székely, magyar és szász nem is számít; ő már markában látja azon nagyszerű constituantét, hol Erdély oláh töredéke mellé Bihar, Arad, Máramaros Bukovina s minden szögelet, a hol vagy egy román lakik, össze fog gyűlni, hogy ez ország ős jogosult lakóit a nyers tömeg furkós botjával minden emberi és nemzeti jelentőségéből kibotolja, szavát, jogát a tömeg-szavazat nagy hangjával tulordíttassa és letiporja.

De minket ez bizony nem hoz remegésbe. Meg vagyunk győződve, hogy az Erdélyt lakó román nép nem követel magának ily abszolút oláh hazát, még azon része is, mely az unionnak nem barátja, tiszteli a magyar királyság és a társnemzetek jogait, tiszteli becsületesebb szíve ösztönéből, és tisztelni köteles törvénytörést tartozásánál fogva; és ha nem tisztelné sem esnének kétségbe; Erdély csak a magyar király és osztrák császárság romjain lehetne ily oláh provincia. E nagy hatalmakat pedig Papiu ur népszavazata le nem kapanyelezi.

Erdély vagy mostani határai közt fogja magát reconstituálni, ha t. i. az anyakirályság közhatalmából feloldoztatnék szorosabb kapcsolattal; vagy pedig az 1848-i törvények revisioja a kalmával lesznek belügyei elrendezve. Ha jog engedtetnék az itteni román elemnek meghívni ide minden román, ki a magyar birodalomban lakik a Tiszaig (Azon tul egy sincs): úgy az erdélyi magyarságnak is a Gleichberechtigung elvénél fogva joga volna meghívni minden magyart a Dunáig; valamint a szásnak minden németet a Maguráig. Ezt kívánná az itteni nemzetiségek összeköttetések egyenlő méltatása. Meg, végre is Pestre kerülne össze, s így végre is ott állanának a mitől Papiu ur úgy retteg: az unionál.

Nincs Erdélynek más sorsa, mint egyesülés az anyakirálysággal, vagy különlet a szászok döntő szavával. Mi választottunk.

Mezőségről, dec. 20. 1862.

(W. Á.) Az erdélyi gazdasági egyletnek közlebről tartott választmányi ülésében egy földhitelintézet megalapításának kérdése körül legnagyobb hazánk fia gróf Mikó ő nmlga valóban az ország közvéleményének szívéből szólott, midőn indítványára, a mondott választmány, egy a királyi főkegyelmszékhez intézendő feliratban, a telekkönyveknek minél korábbi elkészítését és foganatosítását kérelmezte; mivel e telekkönyvek hiányában rejlik a legnagyobb akadály egy hitelintézet létrejöttéhez iránt.

Ezen állítás megegyezik a valósággal; azonban ha az erdélyi szegény földbirtokosság ezen telekkönyveknek több évekre nyúló bevégeztetését lesz kénytelen bevárni, úgy addig az teljesen tönkre jut, s annak hasznát egy kitudja kikből álló új földbirtokos osztály fogja élvezetnie. Hiszen a testvérbonnak is alig van egy harmada telekkönyvezve, mégis tudtak az alapszabályokban oly biztosítási elveket felállítani, melyeknek alapján, a hitelintézetnek ily telekkönyvezetlen birtokokra kölcsön adandó vagyona kellőleg biztosítva leend.

De vizsgálják meg a kétségen kívül eléggé óvatos osztrák földhitelintézetnek szabályait, azok szerint is, főleg éppen Erdélyre vonatkozólag, telekkönyvezetlen birtokokra is adható kölcsön, ha az illető kölcsönkérő földbirtoka értékének kitudására nézve szabályszerűleg bebizonyítja: hogy a jelzálogul lekötendő jószág tulajdonosi jogát magának szerzte, és hogy ő, vagy illetőleg követlen elődei 32 éven át ezen jószágot háborítlanul birták tovább, ha kimutatta, hogy a lekötendő birtok felett az írt törvénytöréstől egy harmadik személynek tulajdon követése iránt, főleg osztályos vagy urbéri pör, az utóbbi alán nem értve a tagosítási és legelő elklünitési pör, folyamatban nem volt; s végül, ha a jószágon 32 év óta fekvő árték állásáról pontos betáblázási okmányokat szerzett.

Ezek oly kellékek, melyek ha éppen nem is mindenki, de bizony az ország földbirtokosságának legnagyobb része — a kölcsönzés esetében — meg tudhatna szerezni. Gondolatom szerint tehát a telekkönyveknek létrejötte is gondoskodni kellene hazánk nagy-

 Az ünnepek miatt jövő számunk szombaton jelenik meg.

jainak, hogy az előttünk még nyitva álló egyleti téren, az anyagi kifejlődés és felvirágzás érdekében, egy földhitel-intézetnek létrehozására nézve minden kitelhetőt megtegyenek, s annak eszközölését ne halasztják akkorra, midőn majd a haza sok egyébfel is nagyon el leendő foglalva.

Az erd. muzeum évi közgyűlése okmányai. Hivatalos jelentés

az erdélyi muzeum-egylet 1862 nov. 24-dik és 25-ik napjain tartott közgyűléséről.

(Folytatás.)

Ez alapító levélben nem látván az igazgató választmány semmily feltételt, a mely az egyleti alapszabályokkal összeütközött, és a melyet az egylet ennél fogva el nem fogadhatna, elnök önmaga után június 5-én 90. eln. sz. a. kelt levéllel felszólította az adományozó gróf urat, nyilatkoznék az alapító levelében 5 pont alatt magának fentartott jogát gyakorolván az iránt, hogy az egyleti közgyűlés által kijelölt éremtárnok t. i. Fialy Henrik egyli. titkár személyébe beleegyeznek-e, és jelölje ki az időt, a mikor a gyűjtőteményt az utána küldendő megbízottnak át akarja adni.

Erre az adományozó nemcsak gróf július 7-én a nmlgu elnök urhoz intézett válaszában nyilatkozta, hogy Fialy Henrik kinevezésébe beleegyeznek és augusztus közepén tud akármelyik perczen készen lesz a gyűjtőteményt átadni.

E nyilatkozat következtében Fialy Henrik titkár ideit szeptember 18-án a szükséges felhatalmazással el is indult Bécsbe, és onnan oct. 12-én vissza is érkezett a gyűjtőteményt magával hozván.

És már most teljesítve levén mind az, a mit a közgyűlés határozata a választmány eleibe szabott, az éremtárnokot be is kellett volna állítani hivatalába, hanem itt még egy akadály állott elő.

A mint tudva van, Fialy Henrik egyleti titkár a kir. főkörmányszéknél fogalmazói minőségben van alkalmazva.

A közgyűlési határozat 3-ik pontja értelmében neki mihelyt az érem- és régiségtárnok állomását elfoglalja, e hivataláról le kell mondania, a mit ő szívesen meg is tesz, ha a második pontban ott levő „ideiglenes” szó abba az aggodalomba nem ejti, hogy biztosított állomásról emond ideiglenes állomásra. A tavalyi közgyűlésen jelen voltak tudják ugyan, hogy ez ideiglenesség csak a titkári és éremtárnoki hivatal egyesítésére, nem pedig az abba jelenleg beállítandó személyre volt érte; de miután ez a határozatban nincs világosan kimondva, az igazgató választmány méltányosnak látta, hogy a közgyűlés egy ez értelemben hasonló határozat által a tavalyi határozatot értelmezze, illetőleg kiegészítse.

E szerint jelen előterjesztés után a közgyűlés két határozatát kéri a választmány u. m.

1) Elfogadja a közgyűlés a gróf Eszterházy László a közgyűlési határozat feltételeit, és elhatározza, hogy feltételek elfogadásáról szóló elismerő oklevél.

2) Elhatározza a közgyűlés, hogy miután Fialy Henrik egyleti titkár érem- és régiségtárnoknak közgyűlésileg ki van jelölve, és ebbe gróf Eszterházy László is beleegyezett, a nevezett Fialy Henrikre nézve az érem- és régiségtárnok hivatala nem ideiglenes hivatal, hanem ő rendes és állandó érem- és régiségtárnoknak állítatik be.

A közgyűlés az indítványt elfogadván következőleg határozott:

1) A közgyűlés beleegyezik a gróf Eszterházy László alapító levelébe foglalt feltételek elfogadásába, valamint abba is, hogy az ez elfogadás bizonyítására kiadandó elismerő oklevél a közgyűlés nevében és a közgyűlésből keljen.

2) Kimondatik határozatilag, hogy a titkári és éremtárnoki hivatal egyesítése ideiglenes ugyan, de Fialy Henrik, a kinek személyére e két hivatal egyuttal egyszerre ruházatik, a muzeumegyletnek állandó tisztviselője, és ennél fogva a kettős hivatalához kapcsolott fizetést, ugymint 1000 forint rendes évi díjt és 300 forint szálláspénzt mind addig fogja huzni, a míg e két hivatalt viseli.

Ezután előadott a választmány második indítványa a mint következők.

A mikor az 1859. nov. 23-ik és következő napjain muzeumegyletünk alapító első közgyűlése a felett tanácskozott, hogy az alapszabályok 21-ik §-ben megírt tisztviselők közül hányat és melyiket állítsa be, és az eleibe terjesztett bizottsági javaslat alapján arra határozta el magát, hogy az igazgatói állomást egyelőre betöltetlenül hagyja, e határozatban különösen két oka volt: egyike az, hogy a muzeumi gyűjtemények akkori állásában a terménytár számára rendszerezett két ór közül eléggé látszott csak egyet beállítani; másika az, hogy az akkor nyilvánult vélemény szerint az igazgatói állomással szükségesnek látszott nagyobb fizetést egybekötni, mint a többi tisztviselők hivatalaival, és a muzeum pénzereje akkor nem bírta meg a nagyobb fizetést. Ennél fogva választott a közgyűlés muzeum-ör, és ezt bízta meg ideiglenesen az igazgatói teendőkkel, a minnek következtése volt, hogy lett a muzeumnak egy helyettes igazgatója.

Ha valamely állomást helyettesítés által töltene be, annak a közönséges értelem szerint más oka nem lehet, mint hogy az illetők álláják ugyan, hogy ilyen vagy amolyan tisztviselőre szükség volna, de ily tisztviselőt, a ki tudniillik a hivatalával egybekötött címnek megfelelni és az állásából kifolyólag rábízott teendőket elgázitni képes, nem tudnak beállítani, vagy azért mivel nincs arra való egyén, vagy azért, mivel a meglevő aravalló egyént nem képesek méltányosan díjazni.

A muzeum-egyletnél az igazgatói állomáshoz helyettesítéssel betöltését a fenn előadottak szerint az utolsó eset okozta, és az alakító közgyűlésnek határozata csak is azért jött létre, mert azt vélte, hogy 1000 forint fizetés és szállás nem elegendő tisztelődij egy muzeum igazgatójának. De csak is egy szempontból tekintve volt helyesíthető, másint egy kis családás járult hozzá, mert az az egyén, a kit a közgyűlés ekkor igazgatónak helyettesített, és a ki azóta igazgatói tisztet teljesíti is, fel van ruházva mindazokkal a tulajdonságokkal és képességekkel, a melyeket igazgatóban lehet keresni. Ha tehát annak az egyének elég volt a fizetés, a melyet a muzeumegylet neki ajánlatott, sajátlag megszünt volt létezni az az ok, a melyért csak helyettes igazgatót akart a közgyűlés választani. Azóta eltelt három év, a helyettes igazgató megmutatta, hogy tisztelt dícséretesen betöltépi képes és nagyobb fizetést a muzeumtól nem kíván. E

hogy már ma a helyettesiségre semmi ok, sőt, a midőn aravalló egyén áll a kijelölt helyen, a helyettesiségnek már helyes értelme nincs, és azért azt indítványozza, hogy a közgyűlés határozatilag szüntesse meg a helyettesiséget, és mondja ki, hogy az eddigi helyettes igazgató minőségében az igazgatói teendőkkel megbízott Brassai Sámuel mainaptól, fogva a muzeum valószagos igazgatója, megmaradván neki e minőségében is addigi fizetése és szállása. (Folytatjuk.)

A dézsi kaszinó és reform. egyház közti úgy mindkét testületre nézve a legméltányosabban és leg-szerencsésebben kiegyenlítődt. *) Csőtörtőknön dec. 11-ken rendkívüli egyházi tanács tartatván főgondnok Pak-taki Dániel ur ő mlga elnöke alatt, Roth Pál keblbi gondnok egy alaposan dolgozott munkálatait olvasott fel az erre kinevezett bizottmány nevében, melyben az egyházi és iskolai alapítók, valamint azon előlegezések, mik az egyházi alaphól az iskolára kiadattak, részletes kimutatásban a legvilágosabban tárgyaltattak, s végül azon óhajts fejeztett ki, hogy a bizottmány előjöttnek tartja az időt, hogy a iskolai tüke az egyháztól véglegesen elkülönítessék. Mi köz-helyesléssel fogadtatván, határozatba ment: hogy egyházi felügyelet alatt az egyházi pénztárnok külön számlátot vi-gyen jövőre az iskolát illető jövedelmekről. Minek is vég-leges eldöntése az új évben tartandó egyházi közgyűlésre határozatott.

Az iskola jövedelmeinek tetemes részét teszik a kaszinó épület és az alatta levő boltok, melyek jövő szent György napkor az iskola birtokába esnek. Erre nézve a bizottmány azon vélekedést fejezi ki, mivel a kimutatásból világos, hogy az iskola az egyháznak, melynek tőkéjéből szükségletei eddig fedeztettek, tetemes kárpótálással tartozik, s az iskolai épületek is költséges ujtásokat igényelnek; az iskolai jövedelem most még nincs azon állásban, hogy négy tanító beállításáról intézkedhessék, következőleg a kaszinó teremre, mint tanítói lakra most még nincs szükség, mire nézve a bizottmány úgy vélekedik, hogy a kaszinóépület felső részét 120 forint osztrák értékben az egyletnek még 4 évre annál inkább át lehet adni, minthogy ezáltal nemcsak a közmíveltségnek tesztünk szolgálatot, de a kaszinó egylettől iskolánk jövőjére is bizonyosan értékesi támogatást s emelkedsére lendületet várhatunk, miről az egylet multja bőven kezeskedik. Mely ajánlat egyellen tag észrevételén kívül, ki 4 év helyett 6 évre óhajtaná, mint a többi épületeket átadni, és azután birhatás reményét is ki nem zárva, közhelyes-sel elfogadtatott, s a költével elkészítésére, s a kaszinó egyletnek e határozat átvitelére keblbi gondnok Roth Pál el-nöksége alatt még két tag nevezetelt.

Pénteken 12-ken kaszinói közgyűlés tartatott. A kaszinó ámbár azáltal eddig birt helyiséggel, t. i. az olvasó terem alatt a legény által használt fogadóval együtt ajánlott 160 forintot; de minthogy az egyház iskolai értékeiből a boltok biztosabb áremelése végett, a fogadót magának tartotta meg, a felső részzel is megelégszik, és a 120 o. é. frtot az egyház részéről méltányos ajánlatnak tartja s beleegye-zik. Ezen valóban nemcsak a véleményeknek mindkét részről megbizgatása közörmöt idézett elő. Az egyház a fogadót 89 forint 50 krt adta ki. A kaszinó által eddig birt helyiségből 209 forint és 50 krt veszte, tehát az elébb aján-lott 160 frt, 49 frt és 50 krral emelkedett, s így az anyagi érdek kéllően ki van elégítve. Az ellenvélemény csak ala-posabban megérelte a dolgot.

Hétsz, december hó.

Háromszéken Orbaiban e hó 3-kan tartatott meg a je-len iskolai év első tanítóértekezlete a czofalvi ev. ref. egy-házban, elnök Finta István, t. esperes Görög György, t. jegyző Magyarosi Ferencz, t. ülnök Barthos Mihály urak és tizenegy néptanító jelenlétében, mikor is elnök atyánkfia megnyitó alkalmi beszéde jegyzőkönyvre tétetni határozatott. Értekezletünk által megvizsgáltatott a czofalvi fi s

*) Örvendünk rajta! Végezzük be e kérdést lapunkban is. Szerk.

TÁRCZA. AZ ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Oh igen itt van ő, az élet iskolájának első osztályában. Tanítója Sofie, kinek feje annyira tele van férje czimével, a meny-nyre szive üres az irántai szeretettől. El fogja röpieni őt, szinpadjává teszi a grófi salonokat s teleshézli gyermek fejét kilencz-gombos ábrándokkal. Az ifjúság bizonyly körülhúzelgi e bájoló lényt, aivá teszi in-gerlő természetére, könnyű tánczára, bájoló mosolyára. Emlékeztében elmosódhatnak a thea-nénike ábrándos bohó tancsai, jobb ér-zelmein erőt vehet a hiúság. Talán szive el-merül a kacérságba. Isten tudja mi törté-nik vele, mert a nagy világ tükre, mely gyorsan olvaszti föl az eredei jellemeket, hogy aztán a környezet és befolyás tetszés-szerinti alakot kölcsönözzön ezeknek. Meg-lehet teljesülnek gróf Hallayné álmai, s uno-kahugának felszerkentett hiúsága a jó sze-rencse által kielégíttek; de meglehet ellen-kező fog történni és Izidora visszakérül fa-lusi magányába, midőn vágyai már oda vol-tak irányozva, hogy elfeledte az embert, s csak a rangra s vagyonra fektette a földi boldogság minden fogalmát. Még szerencséje lesz, ha vagy egy időben bevetődik ide, kinek nincs eyebe, mint a mit hátán hord, és hazánkban szintelen sorsa, melyet olyllyá alakíthatunk, a minővé hiúságunk kívánja, s a méltóság és nagyságos czi-mek jól megférnek re a czafrangokul; mert soha sem fog lejönni a az, ki őt fiá-nak nevezheti; és így soa sem fog azon új méltóság compromittáltá-ti, kit a füran-guak szívesen elfogadnak a atjukká, mert nem magyar és senki se tud, származá-sát, sőt a társadalom hamar fel-hazza őt bároli, grófi czimerekkal, s ki hozzá azt két-ségbé? senki se tanulmányozza kőnk a

külföld genealogiáját. Ostoba fáradság is volna ez. Így játsza aztán a hazát szerel-mökökkel üzérkedő koldus idegenek kezére a társasköri dolyf, az osztályok középkori el-mélete s a szellabdák után kapkodó czi-m-kórosok hiúsága. Pofaszakállas majmok ra-gadják el szebb birtokú hölgyeinket déleze-g szép fiatalaságunk elől, mert a nővilág sa-lonmázos része később egy eskimóhoz adni magát mint honfiához, ha tán az csak a régi „tekintetes” czimzel maradt.

Ön mosolyg? folytatá a grófnő. Látja én mindezt így elmondám Sofienek. Nem mosolygott ő bezzeg, de látta volna hogyan kékült orrahegye. Persze beérte azon gu-nyos észrevétellel, vajha magamnak tudtam volna böles tanácsokat adni! A kit a bal-sors levert, annak kedves Gábor! annak többé véleménye sincsen. Nő ez természetes. Ki tanul az örjülttől következtetéseket, ki az elhetentől életbölcséséget? Jól tudtam én, hogy szavaim meg nem térítik Sofie né-zeteit Izidora jövőjére nézve; de ismerem ingerlekeny jellemét, és gunyos szavaim ki-sérni fogják őt és ösztönözni arra, hogy oly vállalatokhoz fogjon Izidorával, a melyeket azán kivinni képes is lesz, ne hozzá e le-ány életére gyaszt. De ne legyünk pess-i-misták. Izidora szívében sok erő van, és ő eszes gyermek. Hallhatni több olykor mély éleceket az emberek hiúságára s a társas-köri előítéletek bolondságaira. Lelke jó uton indult, s habár szereti nagynénjét, de elég éles eszlé belátni annak nevétségs gyenge-ségeit. Bizunk Izidorában, hátha ő az új esatater hadifortélyait képes lesz kijátszani, s a kis szerelmi tábornok szíve a megtör-hetlenség diadal babérjaival tér vissza az atyai tűzhelyhez. A nagy világ képi az el-mélet, serkenti az életrevalóságot s ha az in-gadozóra nézve veszélyes örvény, a jellemre nézve hasznos iskola.

— Hadd menjen át minden jellem az élet tűzpróbáján — szolt Gábor — a késő megbánás lehetősége annál inkább ki lesz zárva, minél nagyobb öntudatossággal hatá-

rozunk érzéseink felett. Egy nő csak úgy lehet boldog, ha férjét minden mások felett becsülheti. Nézzen tehát szét a nő a világ-ban s vessse mérlegbe annak tökélyeit s jel-jemét, kihez szíve először vonzotta és ak-kor jól fontolja meg, hogy egy becsületes nő, midőn szerelemre nézve határoz, ez el-határozás őt haláláig kötelezi. En örvendek azon, hogy Izidora hazánk főbb köréibe be-vezettetik. Minél több közörműlesen megy át a gyémánt, annál inkább fog tündökölni s annál értékesebb.

— Nem aggodnám fölötte — szolt a thea-nénike — ha oly kéz vezérelné e szédítő utakon, ki többre becsüli a bensőséget a külmáznál, s ki az életboldogságot nem pusztán a rang előítéleteibe helyezteti. Ez azt mondaná Izidorának: láttál egy fiatalit őt atyád sirjánál, ki az eddig látottak fölött feltűnt; láss másokat is, lassad nemzedet felszínét, kikhez szépséged, vagyoned, ősz-szekötteseid s a jó szerencse reményében igényed lehet. Tekints szét s puhatold ki, hogy önmagadat a fiataliság körében meny-nyre érvényesítheted és így mennyi igényed lehet az életre nézve, hogy magadat boldognak érezhesd. Egyzóval mérj meg más-sokat és mérd meg önmagadat, hogy helye-sen itélhess, midőn a szív sürgetni fog, hogy élted jövőjét véglegesen elhatározzad. Ha ily tanácsosál menne Izidora a társaskörök szin-terére, ott csak is hasznos tapasztalatokat gyűjtethet. De más érdekek vezetik gróf Hallayné. Első érdek az, hogy ő fővárosi társas élet idényeiről soha el nem maradhat, ez reá nézve kétségbeeszt volna. Amde az utóbbi idényen vagyonuk végmaradványait költé le, ma már testvéremnek száz száze-lékra sem kölcsönöznek, ők a csüd előtt állanak. Hogy tehát grófnőli fényét még egy-szer játszassa, Izidorát viszi magával és a háztartást ezen szíveséget Rinald állja ki. Gróf Hallayné szeretik a társas körökben, jól tud bánni az emberekkel s bízalomra gerjeszti maga iránt a fiatalaságot; eszes, kel-lemes és csacska nő s aristocratus dolyfe

által jól tudja ambicionálni az előkelő fiatal-ságot. Rinald jól tudja, hogy nővére szép kört gyűjt házához, s Izidora felléptetésével fiascot nem csinál. Tudom, hogy pénzét bő-ven rendel neki. Így Hallayné megtesz minden viszont szolgálatot azért, hogy Rinald őt a háztartás költségeivel ellátandja. De a má-sik érdek, mely ezzel összefüggésben áll az, hogy a jövő évben is lesz farsangi idény és annak költségeit Zovathfalvából kell kiállnia, ebből kell egyszersmind házat a bukás örvényéből kiragadnia. Mindent tudok. Ők nehány hó előtt Spottal terveket főztek. Elő-vették a zovathfalvi Zovathy-birtok ősi ősz-szeirását s úgy találták, hogy huszezer fo-rintot azon birtok megér. Erre gróf Hallayné a legügyesebb ügyvédet fogadta meg, jó összeköttetései vannak fel az udvarig, s nagy erélyvel indítá meg az önk elleni pört; megeskívén arra, hogy egy év alatt Zovath-falvát exequaltatja. Egykor, miután őn Izi-dorával megismerkedett, ott voltam Rinald-nál és Sofiet is ott találtam. Langólos arczá-ról láttam, hogy heves vitájukat szakítam félbe. Mondám, hogy Izidorához sietek s ott hagytam őket, legkevésbbé sem árulva el sejtésemet. De én kíváncsi vagyok, mit ró-lam ők nem tesznek fel. Hallórékaim igen élesek. Egy kissé hallgatóztam: „Te képes leszesz árulónk lenni, holott becsületszavad adtad, hogy tervünkben zavarni nem fogsz?” mondá Sofie. En leányom érzései felett zsar-nok nem lehetek. Vidd a nagy világba, s segits magadon. Ez elég áldozat lesz becsü-letszavamért, de ha a végzet másint hatá-rozott, akkor a családi békébe Zovathy Gá-bor is be van foglalva. Így szolt Rinald, és midőn az egy részről elég volt meggyőzni arról, hogy az önk ellen indított pör gya-lázatos, másrészt világosan láthatjuk, hogy Hallayné legfőbb feladata lesz Izidora első szerelmének csirait s széttiporni, mert reá nézve Izidora szerelme őn iránt annyit tesz, mint egy huszezer forint erő birtok elvesz-tése. Látni való tehát, hogy a legveszélyesb környeztetben lépett Izidora önére nézve. (Foly.)

leány együttes iskola. Tanító Sándor Mihály atyánkfia még csak most fejezte el tanulmányait, de egyetemen is teljesítette a tanulmányait, de egyetemen is teljesítette a tanulmányait, de egyetemen is teljesítette a tanulmányait.

Olvasatokat a főtisztviselők köz szent színeknél és a népiskolákban is tartották. Szolgálati tudás és pontos megfigyelés.

Bemutatja elnök atyánkfia Gőnczi Pál, írva olvasás tanító a, b, c-jét. Bizottmányának adatik át, a következő értekezletre véleményezést végezt.

Előterjeszt elnök atyánkfia, hogy még egy korábbi értekezlet alkalmán, elhozta azon kéziratos dolgozatot, melynek címe: „Egy ház szertartási kate, népiskolák használatára.” Az erdélyi evangéliumi reformátusok hit-elvei szerint készített Finta István, pápai ev. ref. pap. Köröztetni határozatott.

Mellettek még fél több iskolágyfűnkét kisebb nagyobb mértékben érdeklő tárgyak nevezetesen, hogy írásbeli értekezések készítése és felolvasására, határozatilag kötelezték-e mindenki tanító, mint ez a múlt évben nagy haszonnal gyakoroltatott, vagy csak erkölcsi kötelezettség alatt mindenki saját jó tetszésére hagyaték dolgozni vagy nem dolgozni? Ez utolsó nyerte meg a többséget.

Végül a jövő január hívei értekezlet Tamásfalvára tűzvétn ki, ottani tanító Molnár Dániel meghívása folytán, elnök atyánkfia megköszönte az e megyei t. előjárásának megjelenését és becses részvétét, s ezzel az értekezletet mostanra bezártnak nyilvánította. F....

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ö. cs. kir. ap. Főlsége a birodalmi tanács első ülését trónbeszédjével zárta be, melyben megelégedését fejezte ki a felett, hogy a birodalmi tanács irányában várakozásában nem csalódott. A béke zavartalanul fenállott s annak további fentartása remélhető, s békés fejlődés útjára haladás biztosítja Ausztriának a nemzetek tiszteletét, s a barátságos hatalmak rokonszenve újul felébredett. Alkotmányos törvények egész sora jött létre. Legnagyobb gondoságot az államháztartás ügye vett igénybe; a kiadások fedezeténél elvült fogadtatott ki, hogy Ausztria a hiányt legnagyobb részét saját erejéből pótolja, a mi a közterhek emelését tette szükségessé. Kijelenti ő felsége, hogy az általa adott alkotmánytörvény elveit ragaszkodni fog s szilárd elhatározása a birodalom egységét megővni. A trónbeszéd így végződik: „Az ég, mely legközelebb kegyének szerencsétlenségét jelét éreztetve velem s ázszal, melyet népem érzékeny örömmel üdvözöltek, ázszal reánk alásá, hogy Ausztria virágozzék és fejlődjék egység által nagygyá s hírből düssá.” A beszéd gyakorlati élnézéssel szakított felbe.

— Az „O. D. P.” a trónbeszédéről a többiek közt ezt mondja: „Világos, hogy a ministerium jelenleg nem rendelkezett azon erővel, mely az 1861. maj. 1. trónbeszédet fogalmazta. Perthaler ur hideg földben nyugszik, s nem találkoztott ki, őt kipótolhatta volna s nekünk úgy látszik, hogy e trónbeszéd többiek által készített mű. A beszéd kezdete és vége nagyon elítél a középétől. Talán ennek tulajdoníthatjuk, hogy Magyarországról mélyen hallgatott. Hihető, hogy eredetileg volt benne oly pont is, mely a lajtantuli tartományokat megérintette, de mivel nem találta ott oly ruganyos kifejezést, mely a magyar, horvát s erdélyi ügyekben a miniszterek és főkanclerárok közt fenforgó ellentétes nézeteket híven adta volna, — ez okból az egész pont elmaradt. E hézag sokaknak nem fog tetszeni. Mi azonban azt hisszük, hogy ha már a magyar kérdéssel nem lehetett valami pozitívumot mondani, legbecsületesebb s legokosabb dolog volt — nem szólni. Legalább holmi ruganyos kiegyezkedési kifejezések által a trónbeszéd komoly valódisága nem zavartatott meg.”

— Éppen most hagyta el a saját és a legközelebbi napokban fog a t. előfizetőkhez, valamint a hazai könyvtárakhoz szétküldeni „Oláh Judith” történelmi regény egy kötetben. Írta Dózsa Dániel. Nyomatott Kolozsvárott az ev. ref. főiskola nyomdájában. E regény Stein János muzeumi könyvtárának bizománya, s bolti ára 1 frt 20 kr.

— Szombat, dec. 27-én Boérné jutalmajátékául adják „A házasság rejtélyei” című jeles francia vígjátékot. Ugy a jó szindarab, mint a szorgalmas színésznek megérdemli a közönség részvétét.

— Szőlősi Szabó Lajos által szerzett „Székelycsoporthoz” füzértáncra Salamon János kitűnő zenészünk irt zenét. A kik hallották, azt állítják, hogy szép, eredeti, s a székei sajátjait oly bün visszatükrözött nótá, melyet csak olyan zenésztől várhatni, minő Salamon. Az 5 figura megkeresztelve: 1) „Pityulák.” 2) „Haladjunk.” 3) „Népszertés.” 4) „Testvérítés” és 5) „Kálákás” nevekkel.

— Beszéltek, hogy Follinsz Térei Antonia helyét egy ideig Huber Ida, azután Márkovits Ilkával mint vendégekkel pótolja. Ez a közönség részére megnyugtató s intézkedés, csak hogy a közönség is ne feledkezne meg az igazgató méltánylásáról.

— Ürményi Lajos színházunk tagja egy 3 felvonásos vígjátékot irt versekben. Valószínűleg ez is színre kerülendő. — Tegnapelőtt egy öreg cseléd vizet merített egyik kúton, elesett s meghalt.

— Segesváriak írták nekünk: E hó 10-én Sárpatok szomszéd faluban a falusbíró felgyújtották, miáltal több gazdák is porrá égtek; a gyann egy garázda abszitos katonára nehezül, ki, a falusbíró mondása szerint, az atya tulajdon lakát is felakará egykor gyújtani, s ugyan ezen falusbíró által azon kísérletet letartóztatott, de az atya kérsére nem juttatta törvény kezére, s e jószágért most bosszút állott. — Tegnap temették el Segesvárt „Dreier” nevű cs. k. kapitányt a Mazuchelli erdőből, ki újabb rendeletek következtében még több gyalog tisztekkel lovagolni tanult, a lovadában szerencsétlenül esett le a lóról. Egy özevgy négy árva, s a város általános részvéte — mert a kaptány körbecsüldésben részesült — kísérté az atyát és emberbarátot az öröknyugalom helyére.

— A G. C. Erdély ideiglenes municipalis bizottmányainak legtöbbje — a mint tudva van — ő Felsőházhoz feliratot indítványoztak, melyben a provisorium minél előbbi megintéztetését s az országgyűlés összehívását kérvényezik. E feliratok közül, a bizottmányok működése ideiglenes jellege ellen emelt tiltakozások folytán, csak a Belsőszolnokmegyéé lett határozat. E felirat, mint biztos forrásból tudjuk, az erd. udv. kancelláriánál van ő Felsőház elé terjesztve, s a legközelebbi napokban a fejedelem kezébe jön. Arról is értesültünk, hogy e folyamodás az erd. udv. kancelláriát megkezdett pályáján, hogy „az erdélyi municipiumokat az alkotmányos közreműködésre felélesztse” nem zavarja meg, s e kancellária körében az erdélyi országgyűlés legközelebbi összehívására törekednek. Az egybegyűlés napját is meghatározó közlések azonban mindenesetre koraiaknak tekintendők, mert az országgyűlés előtt még sok előzmény eldöntendő, úgy, hogy ennek napjáról még mitsem lehet tudni. Azon hir pedig, hogy 20—30 román gróf és báró lett, megerősítést sem érdemel; hisz önmagát czáfolja meg.

— Tegnap előtt vasárnap adta második hangversenyt ezúttal a városi bál teremben Deckner Sarolta k. a. az általa hegedűn előadott darabok: 1) Nagy ábránd, Allardtól. 2) „Elegie” a hangversenyző hölgy szerzeménye. 3) Nagy magyar balladó Reményitől. 4) Eredeti román (oláb) dalok. A művészhölgy most is szokott nyugodtsággal, minden affectatitól ment szerénységgel, és igen szépen játszott. Az általa szerkesztett „Elegie” tanúbizonyságot tesz teremtő művészi képességéről, e zenedarab a bús lengyel dalok melódijára emlékeztet; nagy szerepet játszanak benne a könnyű kezét kívánó füvegáhangok, melyeket a hangversenyző hölgy kis hegedűje tisztán adott vissza. A magyar, valamint az oláb dalok előadásában is kifejező ezen nemzeti zenék sajátosságait. A szép számú közönség mind végig lelkesen fogadta, s minden játéka után háromszoroson tapsolta ki. Hasonló tetszést nyertek a hangversenyt közreműködők, kik közt Gyulai Lóysa k. a. zongorán, Fröhlich Vilmos ur fuvolán játszott, Komáromi és Dálnoki urak daloltak, Szőlősi Róza k. a. szavalt. Az egész hangversenyt élvezetesnek mondhatjuk.

— Városunkban e hó 18—19-kén a hideg 18—20 foknál állott. Egy nevetett eset adta elő magát a nagy hidegben. A piaczon a Fröhlich ház faíához támaszkodott valami vidéki olában, talán hogy fűrészságot kipihenje. Egyszer indulni akar s bálban erős kéz által érzé magát megragadtatva, ijedve néz hátra. Nem kéz ragadta meg őt, zekéje fagyott a falhoz, honnan nagy bajjal szakíthatá el magát az ott járkálók nagy mulatságára.

— A honleányi nemeslelkűségnek újabb adatát jegyezhetjük ide: B. Radák Istvánné ő mlga minden családok színésznék egy-egy őt fát rendelt szállásukra vitetni. Ezáltal nagyot könnyített derék színészeink kiadásain.

— Udvarhelyről s Segesvárvidekről vett leveleinkben dícsérrel emlegetik Belke Matild kisasszonyt, ki ama vidéken hangversenyeket adott, s mint jó iskolájú énekesnő tüntette ki magát. Most egy szelleműs főrangú hölgy hozának intézett levelében a következőket írja: „Ezen dalművésznőről. Belke Matild született Porosországi Königsbergvárosában, mint dalművésznő nyerte kíméltetését a porosz kormánytól, s a mint több német hírlapokból olvasható, közteszéssel szerepelt Németben legelőkelőbb városokban, és a közlebbi időkben Brassóban adott hangversenyt illetőleg a „Kronst. Ztg.” bírálta meg. Belke kisasszony szándoka Kolozsvárt meglátogatni, ha ott tetszését nyer, mint énektanító, őt huzamosb időre megtelepedni. Résezmről bátorsággal ajánlatom az énekelni óhajto nők pártfogásába.

Két indokból kívánja honunk egyik nagy magyar városába megtelepedni: a magyar nyelv megtanulása és fivére közléte végett, ki is jelenleg Fehéregyházán főkeresztási állomásban van. Mondhatom, miszerint a nemzetünk iránti hajlam oly erőlyt fejtett ki benne, hogy Donizetti „Lucetia” operáját magyarul, nagyon rövid idő alatt betanulva, ezen operában fellépésével kívánja a kolozsvári közönségnek magát bemutatni.

— Az „A. C.” szerint Bécsben híre van, hogy a császár és császárné ő Felsőház és farsang egy részét Budán töltik, hol néhány udvari bál is fog tartatni.

POLITIKAI HIREK.

ANGOLORSZÁG. London, dec. 17. A „Morn. Post” szerint Ferdinánd király visszautasította ugyan a görög trónra kijelöltetését; mindamellett reményli az idézett lap, hogy ő felsége jobbra változtatja szándékát. Anglia a joniai szigeteken nem tart meg semmi katonai állomást, csak arra tartja fenn jogát, hogy utólag határozatassék meg, vajjon le kell-e rontania vagy nem a kikötői erődtítményeket. A „Patrie”-nak azt írják Londonból, hogy Russel lord már körjegyzéket intézett a védtalalmakhoz, a melyben tudatja, hogy Anglia a védnöksége alatti joniai szigeteket kész átengedni Görögországnak.

FRANCIAORSZÁG. Páris, dec. 15. Azt beszélik, hogy a császár december 20-án, mint a császárság megalakulásának tizedik évnapján, nagy bekenyilatkozványt fog kihozni. Párisban jelenleg eseménynek tekintik a nagy ünnepélyt, a melyet Rothschild báró a császár tiszteletére rendez Ferrieres-i jószágán. Az ünnepély címe „vadászati”, a mely egy pár millióba kerül, s a császáron kívül csak 11 személy vevend részt benne, névszerint Persigny, Fould, Walewsky, Cowley lord, Metternich herceg, Reusz herceg, Bacciochi gróf, Fleury és Ney Edgar tábornokok és maga Rothschild, mint családjának képviselője. Fould feszült lábon állott Rothschilddal, s csak a császár felhívására vesz részt az ünnepélyben. A császár reggel 10 $\frac{1}{2}$ órakor indul Ferrieresbe, 11 $\frac{1}{2}$ -kor érkezik meg. 12 órakor reggeliznek. Reggeli után vadászatra mennek, a melyre 5,000 db különféle vadat tartanak tartalékban. A vadászati után a császár visszamegy St. Cloudba, hová 5 órakor fog megérkezni. Az egész Rothschild család teljes számmal jelen lesz Párisból, Londonból, Bécsből Frankfurtból és Napolyból. Híre jár, hogy a császár Ferrieres gróffja Rothschild bárót ki nevezni. Ez alkalommal Rothschild megajándékoztatja a

szegényeket, de nem pénzzel, hanem 50,000 kenyér utalványt adand át a szajnamegyei főnöknek.

Az „Opinion Nationale” egy igen éles hangú cikket közöl a Porosországnak tervezett honvédelmi és hubertsburgi emlékünnepre vonatkozó. Többek között azt írja: Az 1813-ban ejtett sebek már Franciaországban és Porosországnban is behagadtak, az akkor elesettek apái és anyái már elhaltak s Porosországn királya mégis épp ezt a pillanatot szemelte ki arra, hogy a már félig vagy egészen eltemetett hagyományokat felelevenítse. Ennek következtében az „Opinion” azt kéri a porosz néptől, ha valjon csakugyan érez-e magában elkerülhetlen vágyat azok levetetésének megünneplésére, a kik az európai szabadság alapkövét letették, a midőn a braunschweigi ghet, s az emigrans ezredeket megszállták? Nálunk is volt — ugymond — akkor urakbáza, és ha nyakunkra idéztük azt a harcot, a mely aztán az 1813-ban is belezaklatott, csak azért történt ez, mert amaz urakbázát elkergettük. De hát miért nem követik a mi példánkat, ha csupán a katonai dícsőség csiklandozását érzik Porosországnban? Avagy megünnepljük-e mi a jónai nagy csata napját? És ha valaki napjainkban javasolná, hogy ünnepeljünk meg a Fontenoy melletti ütközetet, azt bizonyára egész Franciaország kinevetné.

A „France” el nem titkolhatott bosszankodással sorolja elő mindazokat a lépéseket, a melyeket Palmerston lord a görög forradalom kitűlése óta elkövetet a francia befolyás paralizálására. S pedig úgy látszik, még nincs vége a diplomatai sakkjátéknak. Azt beszélik, hogy a császár, miután újból megállapodtak, hogy a védtalalmak családjából senki se lehet görög király, az ifjú pármái herceget emilitte fel jelöltül, csupa számalomból, hogy az örökségétől megfosztott árvaak kárpótlást eszközöljön. Palmerston, a ki semmi áron sem akar Bourbon ivadékok fejedelmi székebe visszahelyezve látni, erre a val felelt, hogy ő meg Aumale herceget (az orléansi házról) ajánlotta. Így a császárnak természetesen vissza kellett lépni jelöltjével.

A volt spanyol követnek Concha tábornagnak visszalepése nemcsak abból az okból származott, a melyet a tábornagy ürtügyl használ, hogy t. i. részt vehessen a spanyol senatus tanácskozásában. Hanem azt mondják, hogy egyik közlebbi alkalommal a császár olyan szavakat mondott neki, Izabella királyné kormányának a mexikói hadjárata vonatkozó magatartásáról, a melyeket Spanyolország képviselője igen zokor vett s azonnal táviratilag kérte visszahívását.

A „Patrie” madridi tudósításokra hivatkozva alaptalannak mondja Prim tábornok amaz állítását, mintha neki maga Almonte tábornok mondta volna, hogy a császár megbizta s azért ment Mexikoba, hogy Miksa főherceget emelje a trónra. Almonte tábornok csak azt mondta, hogy a császár neki azt nyilvánította, hogy ha a mexikóiak óhajtanák a főherceget, úgy az európai kormányok nem ellenzenék. De más részt Almonte nem is tulajdoníthatott magának olyan meghízást, a melyet neki Prim tábornok tulajdonít.

OLASZORSZÁG. Turin, dec. 16. A kamara titkos ülésben négy tagu bizottság kinevezését határozta, a mely a brigantaggio ügyével foglalkozzék s alkalmas rendszabályokat hozzon jaraelbatba. A kormány már is elkezdett erőlesen intézkedni, a banditák féltelenkedéseinek megakadályozására; valószínű, hogy bizonyos fokig szelid eszközöket szándékszik használni, de úgy, hogy a szelidség káros lágy-szivűséggé ne fajuljon. A hadügyminiszter a belügyminiszterrel s ennek főtthkárával huzamosabb ideig értekezett e tárgyról, s hallomás szerint kilégült sikere lett az értekezéseknek.

Róma, dec. 14. Az „Op. Nat.”-nak távirják, hogy a pápa fogadta Latour d' Auvergne herceget, a mely alkalommal ő szentsége halálját nyilvánította a császár iránt azért, hogy a herceget nevezte ki római képviselőjéül. Lallemand követési titkár, a ki az ügyeket időközben kezelte, visszautazik Párisba.

A „Patrie”-nak azt írják Rómából, hogy a szóban forgott reformok az 1863. év kezdetével valószínűleg életbe lépnek. Ezen kívül tervben van, hogy a 10,000 főnyi pápai hadsereg egészen feloszlassák s helyébe a csendőrséget 5,000 főre emeljék. Merode ur szeretné a seregnek legalább a magvát megtartani; de több bíbornok, s a mint mondják, maga Antonelli is, a teljes felosztás mellett van úgy okoskodván, hogy az a sereg különben sem oltalmazná meg a szentségeket, felosztás pedig nagyot segít a zavart pénzűgyen.

NÉMETORSZÁG. Berlin, dec. 17. Eulenburg új miniszter hivatalbalépési rendeletet bocsátott közre, a melyben erőlesen nyilatkozik hivatalnokoknak politikai párttörékvébe avatkozása ellen s e tekintetből megfenyítéseket s illetőleg jutalmakat helyez kilátásba.

A porosz fővárosban felirat készül a követekbázához. Eddigél 39,811-en irták alá s a legközelebbi napokban azt fogják adni Berlinváros követeinek benyújtás végett. Minden aláírónak neve után polgári állása és lakása is oda van jegyezve.

Kassel, dec. 17. A rendek mai ülésében terjesztette elé az országgyűlési biztos a pénzügyi s az adónak hat hónapig tovább szedése iránti törvényjavaslatokat. Ez utóbbit áttették a pénzügyi bizottsághoz, hogy azonnal véleményét adjon. Egy órai szünet mulva a bizottság a kormányjavaslat elfogadása mellett nyilatkozott; a mely véleményét rövid tanácskozás után a gyűlés is egyhangulag magáévá tett, jelentékeny előjelét látván e kormányjavaslatban a jogi állapot teljes visszaállításának.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápolz, dec. 10. A szultán elmháborodásának egyik újabb adatán beszéltek, hogy ő magassága Ali főtengernagyot a napokban sajátkezőleg megkörbécsoolta. Annyi bizonyos, hogy közlebből történt a sereiben valami ütésgáz; de a törökök azt állítják, hogy Mohamed Ali éppen azért kapta ki a jutalmat, mert ő terjesztette a szultán tébolyodottságának alihírét.

A mint tudva van, Törökország körjegyzéket intézett a hatalmakhoz, a Dunafejedelemségekben lefoglalt fegyverszállítmányt illetőleg. E körjegyzékben azt kívánja a porta a párisi béke biztosítótól, hogy „a hospodár által gyalázatosan megsértett loyaltás útjára visszatérést” eszközöljék.

A Dunafejedelemségek politikai létezésének alapját — úgy mond továbbá — szigorú semlegesség képezi, melyet azt megértünk, létezésük egyedül okát semmisítik meg. A szerződésekből folyó jog kétségtelenül a porta részén van, s Oroszország kivételével valamennyi hatalmasság így tekint a dolgot.

GÖRÖGORSZÁG. Athén, dec. 16. A védhatalmak görögországi követi egy jegyzéket írtak alá, a mely illető uralkodó házaik tagjait kizárja a görög trónról. Athenében 10,127 szavazatból 9,889-et Alfréd herceg kapott.

Az ideiglenes kormány a következő hat pontból álló választási rendeletet adott ki: 1) A nemzet közvetlen választás útján választja meg királyát. 2) Minden községben egy jegyzőkönyv lesz, melybe minden 26 évet felül haladt görög polgár beírja annak nevét, kit királynak obajt. 3) A választás minden községben a fenebbi rendelet megérkezése után három napra kezdődik. 4) Az ellenőrködő bizottságot minden községben a pap, polgármester és iskola-tanító képezik, a pap írja be azon választó nevét, ki írni nem képes. 5) Az országban kívül a választási jegyzőkönyv, az illető consulságoknál létezik, s itt az ellenőrködést is a consulságok teljesítik. 6) A választási jegyzőkönyveket illetőleg további rendelkezéseket a belügyministerium vezeti. A nemzeti gyűlés véglegesen dec. 22-re van egybehívva. Az Alfréd herceg megválasztását pártoló clubb arra igyekezett rávenni az ideiglenes kormányt, hogy a királyt kiáltssa ki, s a nemzetgyűléssel csak erősítse meg. Az ideiglenes kormány tagjai visszautasíták ez ajánlatot.

Ujabbak. Turin, dec. 18. A képviselő kamrában a belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány

el van határozva, minden erejét megfeszíteni, a déli nyugtalanságok elnyomására s annak megállítására, hogy azok a legközelebbi tavasszal újból föl ne merüljenek. A főcél, melyet a kormány maga elé tűzött, a törvény tekintélyének visszaállítása. A kamra rövid vita után napirendre tér át. Bertani indítványozza, jelentse ki a kamra, hogy a képviselők befogatásában a parlament souverain fölségének megsértését látta. Ratazzi e kérdésnek tüzetes tárgyalását kívánja. A kamra a napirendre térést fogadta el. A tegnapi titkos választmányi ülésben hozott határozat folytán, mely szerint a kamra egy vizsgáló-bizottságot nevezett ki, a mely a brigantaggio kérdésével foglalkozzék, a belügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy a kormány ezen bizottság által sem felelősségében, sem tevékenységében nem érzi magát korlátozva. E kijelentés a kamra által nagy helyesléssel fogadtatott. A „Stampa“ jelenti, hogy Garibaldi pártívei Lecceben s környékén rendtelenséget csinálnak. A „Societa emancipatrice“ újból szervezi magát és sok pártívekre talált. A mai „Opinione“ azt állítja, hogy Saviges francia követ, a miniszterelnökkel tartott értekezletében a római kérdést is érintette. Azt mondták volna neki, a francia politika nem teszi valószínűvé, hogy újabb tárgyalások kielégítő eredményre vezessenek.

— Páris, dec. 18. A „Sch. Corr.“-nek távirják: Lagueroniére rőpirata melynek híre megelőzte megjele-

nését, ma csakugyan megjelent névtelenül. Javaslatai következők: Visszatérni a zürichi szerződéshez; olasz szövetséget alkotni, melynek Ausztria, Francia- s Angolország is tagjai lennének, Velence, Nizza és Malta birtoklásánál fogva.

— Athen, dec. 13. Itt csak három egyén szavazott a köztársaságra, ezenkívül egyhangulag Alfred herceget választották. Komoly csendzavarás sehol sem fordult elő. Dec. 18-án a török tartományokból bevándorlottak külön választása veszi kezdetét. 300 altiszt fő-tisztító lőn; a 6-ik zászlóaljbeliek, kik Akarnaniában a fölkelést megkezdték, nem fogadták el az előléptetést. Hat millió drachmára menő nemzeti kölcsön van kiírva. Diamantopolis külügyér beadta lemondását. Syrában új tüntetések Alfréd herceg részére. A konstantinápolyi görögök 2 1/2 millió drachmnyi kölcsönrel kínálták meg az ideigl. kormányt. Külön francia követet várnak.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

December 22-én: Nemzeti kölcsön 82.15. 5%, Metalliques 75.10. Bank-részvény 803.—. Hitel-részvény 222.40. Váltó Londonra 117.40. Ezüst 116.25. Arany 5.62.

December 19-én: Urbéri kárpótási kötvény: Magyarországi 74.25. Erdélyi 71.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(771)

Hirdetmény.

(1—1)

Alfölrít mely tisztelettel ajánlja, Piacztor, mlgs gróf Teleky Domokos-háznál levő, újonnan rendezett **fűszer-, anyag- és liszt kereskedés.**

Mintán tisztelet minden nemű gőz-malmi liszt, nemkülönbön szeszes italok, mint Rosolis, Liqueur, pures-Csájesentz raktárral egybekötve van, bátorodom a nagy érdemű közönségnek becses pártolásáért eszedzni, biztosítva, hogy jutányos gyári-áram, s legkésebb pontos szolgálataim mellett, azok megérdemlésére mindenkor legfőbb törekvésem leend.

Egyszermind, leszállított árú kitűnő olesó cukraimom kivül raktárom dúsan ellátott, a következő ünnepekre szükségű igen finom aradi liszteimet bátorodom ajánlani.

Kolozsvárt, december 20. 1862.

Némethy Ferencz.

Az Ország Tükre

czimű buda-pesti nagy képes közlöny

jövőre is 3-szor jelen meg havonként, hozván a jövő évben:

12 nagy műlapjával 252--270 képet.

Műlapjai közül felmutatjuk:

Hunyadi J. a várnai csatában. — Petőfi halála a segesvári csataterén. — Batori Erzsébet utolsó órája. — Attila nász éje.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 12 ft. — Félévre 6 ft. — Negyedévre 3 ft. —

Az iverk: „Sándor-utca 16-ik szám“ nevem alatt küldendők.

Balázs Sándor, szerkesztő és kiadó.

(766)

MAINZI Drescher és Fischer

valódi RETEK-CZUKORKÁINK

egyedüli raktára Kolozsvárt Karvázy Józsefnél.

Ezen cukorkák, melyek már évek óta egész Németországban a legnagyobb sikerrel használtattak és mint a legjobb szer a köhögés és mellfájás ellen elősmertetvén, annál inkább ajánlható, mivel a fennebbi gyárosok jelenleg sokkal jobbitott retek-czukorkáinknak hatásáról jót állanak.

Árai:

1 valódi doboz 45 kr

Valódiában kapható még: Tordán, WOLF GÁBOR gyógyszerész urnál és Enyeden WINKLER JÁNOS ur fűszer, anyag és festék kereskedésében.

Cukor leszállított áron.

(768) Finom Moca, Cuba, Java kávék; finom ó jam. Rhum és többféle Theák; továbbá: but. Borok, leszállított áron; tiszta bécsi Lámpa-olaj, Photogén; külföldi és hazai Stearinyertyák; finom hazai mustár; mindenféle Henger-lisztek; többféle angol és retek gyümölcsök; friss fűszer-nemű és minden e szakhoz tartozó ezikkék a legjutányosabb árban, jó mérték és pontos szolgálat mellett található,

Schütz Károly kereskedésében.

GUZKOR

leszállított áron,

finom thea

RUM.

(765)

POPINI és HUTFLESZ

fűszer és kolozsvári gőzmalomliszt

raktárosok.

Közgyűlés.

(772)

(1—3)

A m.-valkói, kelezeli és k.-ujfalusi t. cz. birtokos urak ezennel felhivataknak 1863-dik év jan. 5-én d. e 10 órákor Kolozsvárt mgs. b. József Lajos ur 8 mlga elnöklété alatt és házában tartandó birtokosi közgyűlésen minél számosabban megjelenni.

Incsel, december 19-én 1862.

Gyarmathi Miklós, alinspector.

(452) | 23/12 1862.

Valódi

MOLL SEIDLICZ PORA,

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középpont raktára a „Golyához“ czimzett gyógyszer-tár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árutalnék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánzóva, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjeiről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyne-mű szereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen esmertető-jegy „Moll Seidlitz-pora“ (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. o. é.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császari nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegység, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértörölés, közhvény-szerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyinódót hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, közművesek, mű és észak, mező gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindket nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyszer-források a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özv. gyógyszer. Továbbá Beszterczén: Szongot György. Sz.-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracek Nagy-Károlyban: Schöberl, N. Várados: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cézeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való

valódi DORSCH-MAJHALZSIROLAJ raktára is.

Ára egy nagyobb üvegek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsi faj a dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválasztása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közhvény és csúsz, idült bőrkütiés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A.

gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

MELLÉKLET: „Korunk“ Előfizetési felhívása.